

XXI. svjetski politološki kongres Međunarodne udruge za političku znanost Globalno nezadovoljstvo? Dileme promjene Santiago de Chile

Jedan od najznačajnijih događaja u politološkoj znanstvenoj zajednici svakako je svjetski kongres koji Međunarodno udruženje za političku znanost (International Political Science Association – IPSA)¹ organizira svake tri godine. IPSA je jedna od triju najutjecajnijih organizacija politologa u svijetu, uz Europski konzorcij za politološka istraživanja (European Consortium for Political Research – ECPR) i nacionalno politološko udruženje SAD-a (American Political Science Association – APSA), te čini glavnu krovnu politološku organizaciju. Ovogodišnji 21. svjetski kongres političke znanosti održan je u Latinskoj Americi, u čileanskome glavnome gradu Santiagu, od 12. do 16. srpnja, na temu *Globalno nezadovoljstvo? Dileme promjene (Global discontent? Dilemmas of Change)*. Specifičnost ovogodišnjega kongresa bilo je i obilježavanje 60. godišnjice postojanja IPSA-e.

IPSA, kao međunarodna znanstvena asocijacija, osnovana je davne 1949. pod pokroviteljstvom UNESCO-a, radi promoviranja i poticanja razvoja političke znanosti kroz suradnju istraživača s različitih krajeva svijeta. Stoga je glavna aktivnost IPSA upravo organiziranje svjetskih kongresa te niza drugih konferencija, simpozija, radionica i okruglih stolova. IPSA se, također, bavi i izdavaštvom. Izdaje časopis *International Political Science Review*² s pet brojeva godišnje. Održava i specijalizirani politološki portal –

¹ V. www.ipsa.org

² V. <http://ips.sagepub.com/>

IPSA Portal³ – s popisima baza podataka, politoloških institucija, knjižničnih kataloga, specijaliziranih politoloških internetskih stranica. Tajništvo IPSA članstvu redovito tiska brošuru *Participation* s najnovijim vijestima iz politološke zajednice. IPSA također vodi jednu od najutjecajnijih baza za referiranje znanstvenih časopisa – IPSAbstracts⁴ – koji dvomjesečno izdaje sažetke politoloških članaka.

IPSA funkcionira kroz dva ključna tijela – Skupštinu (IPSA Council) te Izvršni odbor (Executive Committee) kojeg je glavni član predsjednik IPSA. Skupštinu čine predstavnici i kolektivnih i individualnih članova IPSA, s dominacijom prve skupine. Dakle, IPSA omogućuje tri tipa članstva: (a) individualno, za pojedince (kojih je danas oko tri tisuće), (b) kolektivno, za nacionalne politološke asocijacije, te (c) tzv. institucionalno, za ostale tipove organizacija, posebice za sveučilišta, institute i druge istraživačko-obrazovne organizacije. Ipak, uloga je nacionalnih društava, kojih je danas 45 u članstvu, ključna. Hrvatsko politološko društvo (HPD) član je IPSA od 1993. te ima jednog predstavnika u Skupštini IPSA. Dodatno, izrazito značajnu formu suradnje istraživača unutar IPSA čini umrežavanje putem istraživačkih odbora, koji se u ovoj organizaciji razvijaju od 1970. Danas ih je 52 te njihova okupljanja u pravilu čine glavnu aktivnost kongresa.

Nekoliko se odbora bavi javnom upravom kao jedinim ili jednim od glavnih predmeta. Riječ je o odborima koji djeluju pod nazivima *Javne uprave u društvima u razvoju* (RC04), *Komparativne studije lokalne samouprave i politike* (RC05), *Struktura i organizacija uprave* (RC27), *Javne politike i uprava* (RC32) te *Upravna kultura* (RC48). Još se neki odbori bave i temama iz upravne znanosti i javne uprave. Premda se politologija i javna uprava kao discipline često nalaze odvojene u naslovima fakulteta, škola i studija (politologije i javne uprave), u organizaciji IPS obje su razdijeljene u više odbora, s tim da je diferencijacija politologije izraženija. Vrijedi napomenuti da su dva odbora zanimljiva i pravnicima: *Zakonodavni specijalisti* (RC08) te *Grupa za komparativna istraživanja sudstva* (RC09).

Tema Kongresa *Globalno nezadovoljstvo? Dileme promjena* – na najširi mogući način postavljeno problematiziranje globalizacije i svih njezinih efekata – razrađivala se kroz nekoliko blokova konferencijskih izlaganja. Glavna tema bila je raspodijeljena u setove panela (*Main Theme Sessions*): 1. međunarodni odnosi, 2. komparativna politika i političke institucije, 3. politička sociologija, 4. međunarodna politička ekonomija, 5. politička

³ V. <http://ipsaportal.unina.it/>

⁴ V. <http://www.uk.sagepub.com/journalsProdDesc.nav?prodId=Journal201840>

teorija, 5. javne politike, 6. rod, kultura i identitet, 7. ideje. Izlaganja su se također održavala i kroz već spomenute panele istraživačkih odbora (*Research Committee Sessions*), zatim dodatne specijalne panele (*Special Sessions*), pretkongresne panele (*Pre-Congressional Sessions*) te panele lokalnog organizatora na španjolskom i portugalskom. Ukupno je u Čileu u manje od tjedan dana održano više od 600 panela, svaki sa od 2 do 4 izlagača, čime se dobiva brojka oko 1.800 izlagača, premda je broj sudionika narastao i do preko dvije tisuće. Sam program opsega je preko 400 stranica. I najjednostavniji statistički pokazatelji dobro oslikavaju veličinu ovoga središnjeg politološkog okupljanja. Naravno, tolika masovnost Kongresa dovodi i do značajnog osciliranja u kvaliteti među pojedinim panelima, što je česta negativna karakteristika velikih konferencija. No, s druge strane, važan pozitivni aspekt jest što je takav tip skupa izrazito otvoren i inkluzivan za sudionike iz doslovno svih krajeva svijeta, pa uistinu ima međunarodni karakter.

Iz Hrvatske je ove godine bila najbrojnija delegacija, u usporedbi sa svim dosadašnjim sudjelovanjima na svjetskim kongresima političke znanosti. Naime, u organizaciji Hrvatskoga politološkoga društva na Kongresu u Čileu sudjelovalo je čak 11 hrvatskih znanstvenika, članova HPD-a. Bitno je istaknuti da su, uz tri profesora, među hrvatskim predstavnicima dominirale mlade snage, odnosno skupina znanstvenih novaka, od kojih su neki tik pred Kongres obranili doktorske disertacije i dobili titulu doktora znanosti, a većina su još uvijek doktorski studenti. Hrvatsku su delegaciju, prema abecednome redu, činili: Ante Barišić, Nebojša Blanuša, Davor Boban, Davorka Budimir, Marijana Grbeša, Marko Grdešić, Andrija Henjak, Ivan Koprić, Viktor Koska, Zdravko Petak i Ana Petek. Davorka Budimir predstavljala je HPD u Skupštini IPSA te je sudjelovala u izborima za novi Izvršni odbor i predsjednika. Ostali članovi hrvatske delegacije dobro su se predstavili izlaganjima vlastitih radova.

S obzirom na održavanje kongresa daleko od Europe, hrvatska je delegacija posjetila veleposlanicu Republike Hrvatske u Čileu, ujedno veleposlanicu za neke susjedne zemlje, Vesnu Terzić, koja je delegaciju na izniman način ugostila u svojoj rezidenciji. Službenici veleposlanstva i inače su bili podrška znanstvenicima iz zemlje.

Najveći broj izlaganja bio je vezan uz istraživački odbor za Javne politike i upravu (*Research Committee on Public Policy and Administration – RC32*), s kojim HPD već niz godina ima dobru suradnju i čiju je konferenciju organizirao u Dubrovniku u lipnju 2008. Na radnome sastanku toga odbora dogovoreno je da dubrovačka konferencija o javnim politikama i upravi

postane tradicionalno okupljanje RC32 godinu dana prije svjetskoga kongresa. Stoga će se sljedeća održati početkom ljeta 2011. te će biti odlična prigoda za umrežavanje i predstavljanje HPD-a, Odsjeka za javne politike, menadžment i razvoj Fakulteta političkih znanosti i Instituta za javnu upravu s renomiranim međunarodnim znanstvenicima iz polja javnih politika i javne uprave.

Takva praksa bila je bogata već i na ovoj konferenciji, pa je Zdravko Petak u panelima RC32 bio i diskutant i moderator, a imao je i izlaganje (*The Work of Policy Bureaucracy in Croatia*). U panelima istoga odbora izlagali su i Ivan Koprić (*Contemporary Croatian Public Administration on the Reform Waves*) i Ana Petek (*A Democratic Governance Approach to the Regulatory Reform in Croatia: A Chance to Develop Constitutive Policies?*). Na srodnome bloku panela *Public Policy* u sklopu glavne teme svoje su izlaganje održali Marko Grdešić i Viktor Koska (*Governance in the Weak State – Weak Society Settings of Eastern Europe*).

Neki su se predstavili temama iz komparativne politike te su izlagali u sklopu glavne teme u dijelu o političkoj sociologiji (Andrija Henjak: *Institutional Design and Voting behavior: A Cross-National Comparison of the Impact of Leaders, Partisanship, Performance Evaluations and Ideology on the Vote*) odnosno u specijalnoj sesiji o polupredsjedničkim sustavima (Davor Boban: *Abandonig Semipresidentialism in Central and Eastern Europe? Cases of Croatia and Poland*). Marijana Grbeša i Nebojša Blanuša svojim su izlaganjima Hrvatsko politološko društvo povezali s dva dodatna istraživačka odbora – onime koji se bavi političkom komunikacijom – RC22 *Political communication* (Grbeša: *Is Private Still to Private? The Privatization of Politics in Croatia*) i onime koji se bavi političkom psihologijom – RC29 *Psycho-Politics* (Blanuša – *The Sctructure of Conspiratorial Beliefs in Croatia*). Ante Barišić nastupio je na panelu lokalnoga organizacijskog odbora.

Osim službenoga programa, ovogodišnji Svjetski kongres političke znanosti dodijelio je i niz važnih nagrada i priznanja. Najznačajniju Nagradu Karl Deutsch za renomiranog istraživača više disciplinarnih polja dobio je jedan od najpoznatijih politologa današnjice Giovanni Sartori, koji se u karijeri po najviše bavio teorijama demokracije i stranačkim sustavima. Sartori je održao i predavanje koje je bilo najposjećenije od svih na cijelome Kongresu. Kongres je završio izborima za novo vodstvo IPSA – za predsjednika, potpredsjednike i ostale članove Izvršnoga odbora. Novim predsjednikom postao je Leonardo Morlino, talijanski politolog iz Firence. Kongres je bio posebno obilježen pitanjem rodnih uloga u politici i po-

litikom prema ženama, temom koja je zapravo jedan od ključnih interesa i kojima se IPSA bavi već nekoliko godina.

*Ana Petek** i *Ivan Koprić***

*Mr. sc. Ana Petek, tajnica Hrvatskog politološkog društva, znanstvena novakinja na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, asistentica na znanstvenom projektu *Hrvatska i EU: integracijske strategije i kreiranje javnih politika* te na kolegijima *javne politike* i *posebne javne politike* (scientific researcher at the Faculty of Political Sciences, University of Zagreb, and assistant at the courses *Public Policies* and *Separate Public Policies*, and within the Project *Croatia and EU: Strategies of Integration and Public Policies Design*)

**Prof. dr. sc. Ivan Koprić, redoviti profesor i predstojnik Katedre za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i predsjednik Instituta za javnu upravu (full professor and head of the Chair of Administrative Science, Faculty of Law, University of Zagreb, and president of the Institute of Public Administration, Zagreb)